

Aan

de heren F.B.L. van der Meer, O. Bosuguy en R. Portier
van respectievelijk de fracties GroenLinks, D66 en SP

p/a raadsgriffie@dordrecht.nl

Gemeente Dordrecht

Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

G. van Oost-de Bode

T (078) 770 4274

E g.van.oost@dordrecht.nl

Datum 26 mei 2020
Ons kenmerk InProces BBV: 2020-0065012
Betreft Beantwoorden artikel 40-vragen inzake bomen Schaerweide

DOSSIER

Afschrift:

- VBO/OB, EG Imthorn
SK Dordrecht 704

- raadsgriffier t.b.v.
raads- en burgerraadsleden

Geachte heren Van der Meer, Bosuguy en Portier,

Bij brief van 17 maart 2020, bij ons ingekomen op 17 maart 2020 heeft u op grond van artikel 40 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad namens respectievelijk de fracties GroenLinks, D66 en SP vragen gesteld over bomen Schaerweide.

Wij beantwoorden uw vragen als volgt.

Vraag 1. Bent u het met ons eens dat de woningbouwambities en de ambitie van een levendig centrum samen kunnen gaan met het in stand houden en ontwikkelen van ecologische kwaliteit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord Ambities op het gebied van woningbouw en een levendig centrum enerzijds en het ontwikkelen van ecologische kwaliteit anderzijds sluiten elkaar zeker niet per definitie uit. Daarom wordt in de Visie Staart gekeken hoe ook in stedelijk gebied kansen benut kunnen worden voor het vergroten van ecologische kwaliteit.

Vraag 2. U heeft eerder toegezegd¹ om het gebied ten westen van de Prins Hendrikbrug mee te nemen in de visie op de Wantijoevers en om te zoeken naar mogelijkheden om de ecologie in dat gebied te versterken. Bent u het met ons eens dat dat zou moeten impliceren dat het Stadswervengebied wordt meegenomen in het beleid m.b.t. de stedelijke ecologische structuur? Zo nee, waarom niet?

Antwoord Het projectgebied Stadswerven is meegenomen in de Visie Staart. Hierin zijn de oevers van zowel het Wantij als de Beneden Merwede betrokken.

Vraag 3. U geeft aan dat de vooroveroptie niet kan omdat de gemeente niet bevoegd is "vanwege de breedte van de vaargeul" (p. 7 bovenaan).
a. Kunt u aangeven voor welke vaartuigen deze vaargeul van belang is?; gaat het om beroepsgoederenvaart of pleziervaart?
b. In geval het gaat om beroepsgoederenvaart: hoeveel beroepsgoederenvaart er is over het Wantij?
c. In geval het gaat om pleziervaart: vanaf welke grootte van schepen zou dit bij een natuurvriendelijke voorover gehinderd worden?

¹ zie uw antwoord van 4 februari 2020 op onze vraag 2 inzake Visie Wantijgebied

Datum 26 mei 2020
Ons kenmerk InProces BBV: 2020-0065012

- d. *Waaruit blijkt dat er onvoldoende ruimte is? Kunt u dat met documentatie onderbouwen?*
- e. *Bent u er mee bekend dat uit onderzoek van STOWA (het onderzoekscentrum van de waterschappen) blijkt dat langs een groot aantal vaarroutes voor beroepsgoederenvaart en natuurlijkvriendelijke oevers zijn aangelegd?²*
- f. *Kunt u aangeven waarom dit op andere locaties kan en hier niet?*

Antwoord

- a. Het gaat bij de vaargeul in het Wantij nabij de Prins Hendrikbrug om beide. Volgens Rijkswaterstaat (RWS) valt het Wantij vanaf de Beneden Merwede tot aan de Prins Hendrikbrug in de categorie CEMT-scheepvaartklasse 5a (11,4 meter breed, minimaal 110 meter lang en een diepgang tot 3,5 meter).
- b. Om hoeveel beroepsgoederenvervoer het gaat is niet bekend bij het college en gezien de verantwoordelijkheid van RWS voor de vaargeul ook niet relevant.
- c. Niet van toepassing, gezien het antwoord onder 3.a.
- d. Dat er onvoldoende ruimte is blijkt uit het antwoord op vraag 3.a. in combinatie met de breedte en de ligging van de brugopening. Het beweegbare deel van de Prins Hendrikbrug bevindt zich aan de zuidoostzijde, zodat de vaargeul naar die brugopening toe, direct langs de zuidoever van het Wantij loopt. RWS vindt het nautisch onwenselijk om de vaarweg nog smaller te maken met vooroevers. RWS benadrukt dat dit ter hoogte van de brug en haar remmingwerken helemaal onwenselijk is.
- e. Het is ons bekend dat Rijkswaterstaat bezig is met de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs grote rivieren, bijvoorbeeld aan de Maas in Noord-Limburg.
- f. Het gaat daar om rivieroevers gelegen in landelijk gebied met meer ruimte in en langs de rivier en zonder woningen of monumenten direct op de oever. Wat hier ook van zij, RWS heeft benadrukt dat de vaargeul van het Wantij nabij de Prins Hendrikbrug niet smaller gemaakt kan worden.

Vraag 4. De keuze voor de oever heeft invloed op de rivier. De gemeente is hiervoor niet bevoegd gezag, dit ligt bij Rijkswaterstaat. In de brief geeft u aan dat "het water van de rivier het Wantij op deze locatie geen eigendom van de gemeente is. De gemeente heeft derhalve geen beschikkingsbevoegdheid ter zake.", (p. 7 bovenaan).

- a. *Deelt u de visie dat het past bij behoorlijk bestuur om bij een beslissing die direct het beheersgebied van Rijkswaterstaat raakt, hierover met Rijkswaterstaat in overleg te treden?*
- b. *Bent u bekend met het beleid van Rijkswaterstaat ten aanzien van natuur langs de rivieren? Bent u ervan op de hoogte dat een belangrijk punt hierin is dat Rijkswaterstaat inzet op herstel van de natuur, onder andere door aanleg van natuurvriendelijke oevers?³*

² <https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PUBLICATIES/Publicaties%202000-2010/Publicaties%202000-2004/STOWA%202000-08.pdf>, table 17. De mogelijkheid van een vooroever komt ook in dit rapport naar voren.

³ <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/waterkwaliteit/maatregelen-waterkwaliteit/herstel-leefgebied/index.aspx>. Citaat: "Veel oevers zijn bekleed met stortsteen. Op sommige plaatsen vervangt Rijkswaterstaat een deel van het stortsteen door

Datum 26 mei 2020
Ons kenmerk InProces BBV: 2020-0065012

c. *Is er overleg geweest met Rijkswaterstaat over haar visie op de mogelijkheden voor een natuurvriendelijke oeverbescherming aan het Wantij ter hoogte van Stadswerven? Zo ja: wat is hierop de visie van Rijkswaterstaat? Zo nee: waarom is dit niet gebeurd?*

Antwoord

- Voor de totstandkoming van de Visie Staart en de uitwerking ervan, waar de Wantijoever op bedoelde locatie onder valt, heeft de gemeente veelvuldig overleg met Rijkswaterstaat en andere overheden. Ook over de oeverlijnen in het kader van de Watervergunning voor het gebied Stadswerven heeft de gemeente regelmatig contact met Rijkswaterstaat.
- Rijkswaterstaat zoekt inderdaad langs rivieren naar mogelijkheden voor aanleg van natuurvriendelijke oevers. Op dergelijke locaties "*mogen natuurlijke rivierprocessen als erosie en sedimentatie, de oeverzone weer zoveel mogelijk vormgeven*"³. Los van het ontbreken van de ruimte bij de vaargeul in het bedoelde stuk Wantij, is het geschetste erosieproces in stedelijk gebied met bebouwing op korte afstand, niet wenselijk.
- De gemeente zit in het kader van de Visie Staart aan tafel met Rijkswaterstaat en andere overheden over de mogelijkheden van natuurvriendelijke oevers. De uitkomst van dat overleg is dat deze mogelijkheden gezocht moeten worden in het buitengebied, zoals in het Wantij meer stroomopwaarts.

Vraag 5. U geeft aan dat behoud van bomen in de oeverconstructie ongewenst zijn wegens de erg dure voorzieningen die dan noodzakelijk zijn. Kunt u deze bewering nader onderbouwen?

Antwoord De hoofdreden om geen bomen te willen in de Wantijoever is de oeverveiligheid. Een deugdelijke en veilige oeverbescherming staat immers voorop. De kosten zijn ook een factor die bij de afweging is meegewogen, maar zijn niet de belangrijkste reden. De door u bedoelde extra kosten gaan niet alleen over de te treffen voorzieningen, maar ook over de gevolgen van het in stand houden van bepaalde bomen. Zo heeft Iv-Infra uitgelegd dat – bij behoud van bomen – enerzijds de bomen in de stenen groeien met een lokale zwakke plek in de stam die bij een storm gemakkelijk kan leiden tot omwaaien van de bomen, anderzijds dat de oeverbekleding in stand houden lastig/kostbaar is (de bekleding wordt opgedrukt en verliest zijn functionaliteit). Ook bestaat er het risico van 'uitspoelen' van de boomvoorzieningen en is er extra inzet voor beheer en onderhoud nodig, juist vanwege de nabijheid van de recente woningbouw en een monument. Bomen in de zetsteenoever betekenen extra reparaties en dus extra kosten.

Niettemin heeft het college gezien in hoeverre de wensen van Stichting Het Wantij om bomen te behouden zouden kunnen worden ingewilligd. De conclusie is dat het qua oeverveiligheid verantwoord is 9 specifieke

een vooroever. Dat is een stenen dammetje dat vlak voor de oevers in het water ligt. Zo blijven de kwetsbare oevers beschermd tegen golfslag van schepen. Tussen de oever en het dammetje ontstaat een nieuw leefgebied en een beschutte plek voor verschillende planten en dieren. Dit gebeurt onder meer bij een groot aantal natuurvriendelijke oevers langs de Maas."

bomen te behouden in de nieuwe oeverconstructie, gezien hun positionering in de bestaande oever ('op/in de berm'). Dat die positionering van belang is voor de oeverveiligheid is in het door u aangehaalde memo van 12 december 2019 uitgebreid toegelicht.

- Vraag 6. *U citeert rapporten waaruit zou blijken dat er weinig ecologische waarde in het onderhavige gebiedje aanwezig is en dat met het kappen van bomen geen verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming worden overschreden*
- a. *Waarom zijn de uitvoerige rapporten van Vertigo hier niet in de beschouwing betrokken?*
 - b. *Bent u het met ons eens dat de ecologische functie van een gebiedje als het onderhavige niet alleen bepaald wordt door wat er op een bepaald moment aldaar wordt aangetroffen, maar ook door de mogelijke functie op andere momenten en als doortrekgebied. Zo nee, waarom niet?*
 - c. *Bent u het met ons eens dat – als de ecologische waarde van het gebiedje op dit moment beperkt is – het mogelijk is om de ecologische functie ervan te versterken? Zo nee, waarom niet?*
 - d. *bent u het met ons eens dat de ambitie van ecologische versterking⁴ méér impliceert dan strikte naleving van wettelijke verbodsbepalingen? Zo nee, waarom niet?*

- Antwoord**
- a. Wij schakelen altijd erkende ecologische bureaus in en heeft vertrouwen in de geleverde rapportages. Niettemin zijn ook de rapportages van Vertigo in de afweging betrokken. Omdat de bevindingen overeen kwamen met die van de door de gemeente ingeschakelde bureaus gaf dat geen aanleiding om de ecologische waarde van het bedoelde gebied anders te beoordelen.
 - b. Het uitgevoerde ecologisch onderzoek heeft betrekking gehad op alle mogelijke soorten en soortgroepen die in en om het plangebied (kunnen) voorkomen en beslaan daardoor alle functies en periodes die relevant zijn voor die soorten, met de nadruk op het wettelijke en ecologische belang daarvoor als broed- en voortplantingsgebied. Hiertoe is niet alleen concreet onderzoek conform de hiertoe vastgestelde standaarden uitgevoerd, maar zijn daarnaast bestanden geraadpleegd waarin ecologische gegevens van de afgelopen jaren (jaarrond) zijn vastgelegd.
 - c. De ecologische waarde van het plangebied komt overeen met andere stenige oeverzones met oeverbegroeiing langs het Wantij en is hier vanwege de beperkte schaal vooral van enig belang voor een aantal algemene (vogel)soorten van bomen en struiken. De functie en het belang van de oeverzone voor de beschermde bever, de rivierrombout en voor beschermde vleermuizen is klein of afwezig gebleken.
Door de voorgenomen werkzaamheden komt de huidige gunstige staat van instandhouding van deze soorten en algemene broedvogels in Dordrecht niet in het geding. Het verlies is

⁴ idem

Datum 26 mei 2020
Ons kenmerk InProces BBV: 2020-0065012

bovendien slechts tijdelijk, er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar en het tijdelijk verlies is goed vervangbaar.

In de herinrichtingsplannen zit reeds de aanplant van nieuwe bomen langs het toekomstige voetpad aan de Wantijoever, met meer duurzame kwaliteit en uiteindelijk grotere boomkronen. Daarnaast kiest het college op basis van ingewonnen advies ook voor aanvullende beplanting die de ecologische waarde vergroot. Het voornemen leidt weliswaar tot een tijdelijk en beperkt natuurverlies, maar naar verwachting op termijn tot een hogere ecologische waarde dan nu het geval is.

- d. Wij laten ons bij landschapsinrichting niet strikt leiden door verbodsbepalingen, maar kijken naar alle natuurwaarden. Dit is zowel het uitgangspunt voor de nieuwe beplanting bij het 50 kV-gebouw, voor de invulling van het projectgebied Stadswerven als voor de Visie Staart en de uitwerking ervan. Er wordt zowel integraal als per situatie gekeken naar de mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van Burgemeester en Wethouders

J. Scholten
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester